

Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет міжнародних відносин
Центр міжнародної безпеки та партнерства
Ягеллонський університет у Кракові
Інститут політичних наук і міжнародних відносин
Державна вища східноєвропейська школа у Перемишлі
Інститут міжнародних відносин і політології
Польське товариство міжнародних студій

КРИЗА СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ БЕЗПЕКИ: У ПОШУКАХ НОВОГО МІЖНАРОДНОГО ПОРЯДКУ

**Матеріали міжнародної
наукової конференції**

**4-5 квітня 2019 року
м. Львів**

Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет міжнародних відносин
Центр міжнародної безпеки та партнерства
Ягеллонський університет у Кракові
Інститут політичних наук і міжнародних відносин
Державна вища східноєвропейська школа у Перемишлі
Інститут міжнародних відносин і політології
Польське товариство міжнародних студій

КРИЗА СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ БЕЗПЕКИ: У ПОШУКАХ НОВОГО МІЖНАРОДНОГО ПОРЯДКУ

**Матеріали міжнародної
наукової конференції**

4-5 квітня 2019 року
Львів

УДК 327-049.5"20"(06)

Криза сучасної системи безпеки: у пошуках нового міжнародного порядку. Матеріали міжнародної наукової конференції. Львів, 4-5 квітня 2019 р. / Упорядники: М. Мальський, Р. Вовк, О. Кучик., П. Байор. – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2019. – 169 с.

У збірнику опубліковані тези виступів учасників конференції, присвячені актуальним питанням міжнародної та регіональної безпеки в сучасних умовах. Розкриті геополітичні, військові, правові, економічні та інформаційні чинники впливу на систему безпеки в сучасних міжнародних відносинах.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст, оприлюднені факти та поданий цифровий і статистичний матеріал відповідальність несуть автори.

© Центр міжнародної безпеки та партнерства, 2019

© Львівський національний університет імені Івана Франка, 2019

Lwowski Państwowy Uniwersytet im. Iwana Franki
Wydział Stosunków Międzynarodowych
Centrum Bezpieczeństwa Międzynarodowego i Partnerstwa
Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych
Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politycznych
Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie
Instytut Stosunków Międzynarodowych i Politologii
Państwowej Wyższej Szkoły Wschodnioeuropejskiej w Przemyślu
Polskie Towarzystwo Studiów Międzynarodowych

KRYZYS WSPÓŁCZESNEGO SYSTEMU BEZPIECZEŃSTWA: W POSZUKIWANIU NOWEGO PORZĄDKU MIĘDZYNARODOWEGO

**Materiały międzynarodowej
konferencji naukowej**

4-5 kwietnia 2019 r.
Lwów

Kryzys współczesnego systemu bezpieczeństwa: w poszukiwaniu nowego porządku międzynarodowego. Materiały międzynarodowej konferencji naukowej, Lwów, 4-5 kwietnia 2019 r. / Redakcja: M. Malskyy, R. Vovk, O. Kuchyk, P. Bajor. Lwów, Lwowski Państwowy Uniwersytet im. Iwana Franki, 2019, 169 s.

W broszurze opublikowane zostały tezy wystąpień uczestników międzynarodowej konferencji, poświęcone problematyce bezpieczeństwa regionalnego i międzynarodowego we współczesnym świecie. Przedstawione w abstraktach tezy uwzględniają geopolityczne, militarne, prawne, gospodarcze i informacyjne czynniki determinujące procesy systemu bezpieczeństwa we współczesnych stosunkach międzynarodowych.

Materiały opublikowane zostały w wersji nadesłanej przez autorów, którzy odpowiadają za treść, przedstawione informacje oraz materiały cyfrowe i dane statystyczne.

ЗМІСТ

Людмила Акімова Економічна безпека як складова системи національної безпеки: міжнародний досвід	13
Paulina Antoń Działalność Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej w kontekście szybkich interwencji na granicach zewnętrznych UE.....	16
Ірина Бабець, Ольга Руда Проблеми диверсифікації зовнішньої торгівлі України в контексті економічної безпеки	17
Андрій Блазій Україна у європейській безпеці: повноправний союзник чи буферна зона?.....	20
Олег Бобіна Комінтерн, світова революція і міжнародна безпека: історія і уроки для сучасності	22
Dmytro Bondarenko The downfall of empires and the formation of new system of international relations in Central and Eastern Europe, 1918-1920	26
Роман Вовк Роль НАТО у забезпеченні міжнародного порядку в сучасних умовах	29
Łukasz Gacek Polityka Chin wobec Tajwanu w perspektywie 2020 r.	31
Валерія Гергієва Енергетична безпека: теорія та практика для Чорноморсько- Каспійського регіону.....	32
Маріанна Гладіш Балто-Чорноморський регіон у зовнішньополітичній стратегії України	34

Орест Гогоша, Наталія Шаленна Приватні військові компанії як інструмент міжнародного впливу Російської Федерації	36
Альона Годлюк Програми співробітництва країн НАТО та ЄС щодо подолання кризи безпеки в євроатлантичному регіоні в 2014-2018 роках	42
Юрій Головчук Міжурядові безпекові організації. Нові виклики та перспективи в системі міжнародної безпеки	45
Наталія Горін Вплив угоди про асоціацію з ЄС на аграрний сектор економіки України.....	47
Михайло Грабинський Стабільність міжнародних фінансово-кредитних правовідносин (на прикладі МВФ та МБРР)	50
Андрій Грубінко Роль Великої Британії у процесі формування відносин ЄС – НАТО: історія і сучасність	54
Artur Gruszczak Współpraca wywiadowcza w Europie czasów kryzysu	56
Marek Delong Rosyjska polityka zagraniczna w czasach Jewgienija Primakowa (1996-1999).....	57
Юлія Дем'янчук Вплив білорусько-російських відносин на регіональну безпеку в Центральній-Східній Європі	58
Dominika Dziwisz Możliwości aplikacji chińskiego Social Credit System do walki z terroryzmem.....	60
Piotr Długosz Społeczne lęki w społeczeństwie postrewolucyjnym - przypadek Ukrainy	61

Renata Duda	
Wybory prezydenckie na Ukrainie. Spojrzenie z Waszyngtonu	61
Marta Drabczuk	
Bezpieczeństwo narodowe jako asumpt reform na Ukrainie.....	62
Ірина Єлейко	
Особливості сучасних міграційних процесів в Україні	63
Marek Źyła	
Determinanty neoimperialnej polityki putinowskiej Rosji na obszarze Świętej Rusi	64
Ігор Земан	
Юрисдикція Європейського суду з прав людини щодо міждер- жавних справ, як механізм гарантування безпеки України.....	66
Святослав Кавин, Богдан Кавин	
Становлення дипломатичної служби України та перспективи її розвитку в сучасних реаліях безпеки	68
Ярослав Кавин, Ольга Кавин	
Міжнародно-правова сутність дипломатичного протоколу та його роль в умовах сучасних міжнародних відносин	70
Rafał Kwieciński	
Bezpieczeństwo militarne w Cieśninie Tajwańskiej po 2013 r.	72
Łukasz Koziara	
Wybrane kwestie ruchu granicznego pomiędzy Polską a Ukrainą w latach 2015-2017	72
Aleksandra Koziol	
Współczesne wyzwania w obszarze bezpieczeństwa i obrony Unii Europejskiej.....	73
Олег Котляр	
Співпраця держав Північної Європи у сфері безпеки та оборони: фактор НАТО та регіональний вимір кооперації.....	74
Ольга Кравчук	
Політична безпека країн як стабілізаційний механізм якісної трансформації міжнародної системи безпеки.....	78
Piotr Krzykowski	
“Russkij Mir” a bezpieczeństwo Europy	80

Олександр Кучик	
Трансформація багатосторонніх механізмів співробітництва в умовах кризи міжнародної системи	81
Aleksandra Kuszykiewicz	
Europejski fundusz obronny jako element pogłębienia integracji europejskiej w dziedzinie polityki bezpieczeństwa i obrony.....	83
Marcin Lasoń	
Zmiany w polityce obronnej państw bałtyckich w latach 2014-2018	84
Юрій Луценко	
Поняття та зміст воєнної безпеки України як важливої складової державної політики	85
Євген Магда	
Російське втручання у вибори як елемент гібридної агресії	90
Ireneusz Piotr Maj	
Geopolityczny imperatyw współpracy polsko-ukraińskiej w myśli politycznej ruchu prometejskiego	93
Joanna Maj	
Współpraca amerykańsko-indyjska, jako czynnik polityki stabilizacji w Azji Południowo-Wschodniej.....	94
Катерина Майдибура	
Проблема нейтралітету в контексті європейського комплексу безпеки.....	94
Маркіян Мальський	
Міжнародна безпека у концепції нового світового порядку Адама Ротфельда	97
Michał Marek	
Dynamika zmian oraz perspektywy rozwoju sytuacji polityczno-militarnej w regionie morza Azowskiego.....	99
Тетяна Мельник	
Загрози євроатлантичній безпеці та роль ядерного стримування	100
Marta Miedzińska	
Polityka imigracyjna w Unii Europejskiej.....	102

Katarzyna Mróz	
Cyberterroryzm jako współczesne zagrożenie dla bezpieczeństwa informatycznego państw	102
Agnieszka Nitszke	
Ukraina w agendzie prac Grupy Wyszehradzkiej.....	103
Людмила Новоскольцева	
ТНК і концепція глобального керування світом	104
Jakub Olchowski	
„Nowy koncert mocarstw” z perspektywy „junior partnerów”	107
Grzegorz Pawlikowski	
Kryzys kontroli zbrojeń w Europie - rola Federacji Rosyjskiej	108
Konrad Pawłowski	
Prawo międzynarodowe wobec współczesnych problemów bezpieczeństwa: dylematy i antecedencje.....	108
Марія Павлюх	
Криза сучасної кібербезпеки російсько-української війни.....	109
Anna Paterek	
Kryzys współczesnego systemu bezpieczeństwa w świetle 55. Monachijskiej konferencji bezpieczeństwa	113
Максим Пендюра	
Актуальні аспекти стану загроз в інформаційній сфері держави: реалії та шляхи подолання	114
Аліна Пенюкова	
Геополітичний аспект впливу Росії на формування української ідентичності через ЗМІ.....	118
Agnieszka Pieniążek	
Polsko-ukraińska współpraca na rzecz bezpieczeństwa w ramach programu współpracy transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina	120
Максим Прихненко, Дар'я Бабій	
Дефіцит лідерства в Європі як загроза сучасній системі європейської безпеки.....	121
Michał Romańczuk	
Arktyka w geostrategii Federacji Rosyjskiej.....	123

Agnieszka Sawicz	
Migranci i mniejszości - fundament współpracy czy konfliktu.....	124
Ірина Савош	
Європол як механізм забезпечення сучасної міжнародної безпеки.....	125
Piotr Siemiątkowski, Patryk Tomaszewski	
Trójmorze jako element stabilizacji w Europie Środkowej i Wschodniej	127
Monika Ślufińska	
Dezinformacja w sieci – zagrożeniem dla bezpieczeństwa?	128
Tomasz Stępniewski	
Ukraina jako obszar rywalizacji między Federacją Rosyjską i Unią Europejską	128
Віктор Сичов	
Проблеми тероризму в Швеції: чинник мігрантів та біженців ..	129
Damian Szacawa	
Organizacja współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa w Europie (OBWE): wyzwania organizacji i poszukiwanie miejsca w ewoluującym porządku międzynarodowym	133
Paulina Szelağ	
Wpływ liberalizacji reżimu wizowego z Unią Europejską na zwalczanie przestępczości zorganizowanej i korupcji w Kosowie...	134
Adrian Szumski	
Mechanizmy wielostronnej współpracy policyjnej państw Wspólnoty Rozwoju Afryki Południowej	135
Анатолій Тарасюк	
Окремі аспекти реалізації державної політики у сфері забезпечення кібербезпеки України.....	136
Олексій Титаренко	
Безпекова складова в програмних документах регіонального рівня (на прикладі Донецької та Луганської областей)	139
Adrian Tyszkiewicz	
Wymiary dysfunkcyjności państwa i ich wpływ na bezpieczeństwo wewnętrzne i regionalne - casus Zimbabwe	143

Olesia Tkachuk	
Reforma Europejskiej Polityki Sąsiedztwa UE – najważniejsze zmiany i znaczenie dla bezpieczeństwa Europy	145
Igor Тодоров	
Стан і перспективи міжнародної безпеки в Центрально-Східній Європі	145
Paweł Trefler	
Koncepcja bezpieczeństwa obywatelskiego (seguridad ciudadana) w Ameryce Łacińskiej.....	149
Ewa Trojnar	
Relacje gospodarcze Tajwanu i Chin za prezydentury Tsai Ing-Wen	149
Роман Трофименко	
Щодо окремих аспектів реалізації СБУ євроатлантичного курсу України.....	150
Олександр Феденко	
Російсько-український конфлікт як агресія нового типу.....	153
Софія Федина	
Гібридна війна: українсько-угорські відносини	157
Marek Czajkowski	
The new missile arms race and international security	159
Dominika Czapla	
Rola Turcji w systemie kształtowania bezpieczeństwa wewnętrznego Unii Europejskiej.....	160
Małgorzata Czermińska	
Security and the role of customs in the European Union’s cross-border trade	160
Ольга Шаран	
Підходи Європейського Союзу до протидії гібридним загрозам з боку Російської Федерації	162

Станіслав Шептуховський

Організована злочинність як загроза безпеці демократичних
держав 165

Ольга Шерedyкo

Становлення концепції міжнародно-правового захисту прав
людини (перша половина ХХ ст.) 167

*Людмила Акімова
кандидат економічних наук, доцент,
Національний університет водного господарства
та природокористування*

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА СИСТЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

В сучасному економічному світі важливого значення набуває питання економічної безпеки, зокрема, її розгляд в контексті підвиду національної безпеки. Для ефективного становлення та підтримки даної системи в цілому варто визначити міжнародний досвід, щодо її забезпечення. Україна характеризується економічною системою, що розвивається, тобто вона є відносно молодою, щодо інших світових економічних систем, тому для її ефективного розвитку потрібно застосовувати для своєї практичної діяльності досвід інших провідних країн світу. Саме змістовний аналіз світового досвіду, який стосується уникнення та мінімізації загроз ендогенного та екзогенного характеру, дозволить країні вийти на новий рівень економічного розвитку. Окрім цього, варто також врахувати різні особливості розвитку саме української економіки для ефективного впровадження даного досвіду в українські реалії.

На сьогодні для ефективного та стабільного розвитку економіки України потрібно розробити дієву програму економічного розвитку, яка включала б, в себе досвід провідних країн світу, щодо забезпечення національної безпеки. Для цього потрібно розглянути ті, кроки, які в свою чергу здійснювали країни зарубіжжя для ефективного розвитку власної економіки. Але перед цим, ми вважаємо за доцільне надати дефініції поняттям “економічна безпека” та “національна безпека” для того, щоб краще розумітись в основному спектрі економічного розвитку будь-якої країни світу. Саме для того, щоб запропонувати певні дієві кроки, потрібно визначити теоретичні аспекти функціонування основних економічних понять, які лежать в основі даного дослідження.

Відповідно до Закону України “Про національну безпеку України” від 21.06.2018 р. № 31 національна безпека України – це захищеність державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного конституційного ладу та інших національних інтересів України від реальних та потенційних загроз [2].

Зважаючи на різноманіття підходів та думок, щодо визначення даного поняття ми вважаємо за доцільне навести своє визначення. На нашу думку під економічною безпекою варто розуміти стан захищеності ресурсів від негативних зовнішніх та внутрішніх чинників. Під національною безпекою варто розуміти такий стан захищеності економіки країни, зокрема, її життєво важливих інтересів від негативного впливу чинників ендогенного чи екзогенного характеру. Варто зазначити, що в світі існують різні системи і моделі національної безпеки (рис.1).

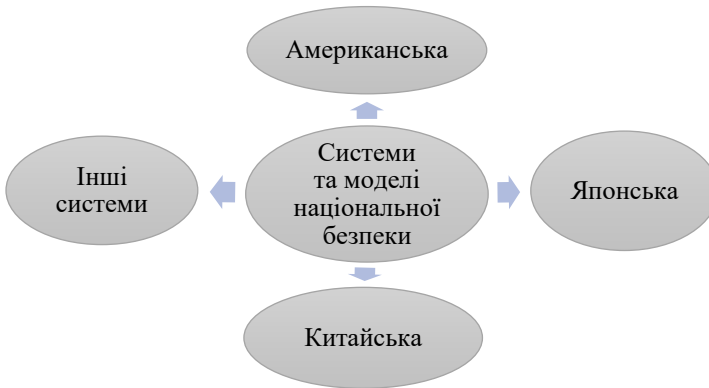

Рис. 1. Системи та моделі національної безпеки

* складено автором на основі джерела [1]

З рис. 1 ми можемо побачити, що у світі існують дуже різні системи й моделі національної безпеки, а саме: а) американська – орієнтована на поєднання зовнішньої та внутрішньої безпеки, яку використовують за взірцем більшість держав; б) японська – з акцентом на внутрішню соціальну безпеку; в) китайська, яка є найконцентрованішим виразом систем безпеки держав, що здійснюють будівництво соціалістичного суспільства; г) інші системи – це системи, властиві державам, які нещодавно здобули незалежність, а також здійснюють глибинну переорієнтацію свого розвитку.

Економічна стратегія США спрямована на зниження регуляторних бар'єрів, просування податкової реформи, поліпшення інфраструктури, в тому числі енергетичні та цифрові, і скорочують державний борг, обмежуючи федеральні витрати. Фіскальна реформа вже йде: 10 корпоративних податків були знижені з 35% до 21% з очікуванням, що

більш низькі ставки залучать транснаціональні корпорації і великі іноземні компанії. У той же час таке зниження податків стимулює великі американські компанії репатріювати свої доходи, отримані за кордоном Apple мають вже оголосили, що вони будуть репатріювати капітал, що генерується за кордоном – і стримує їх діяльність і інвестиції виходять з США та в іноземні економіки, особливо враховуючи, що правила, що регулюють виплати іноземним дочірнім компаніям, будуть посилюватися. Залучення економічна активність в США також збільшить інвестиції в виробництво і це побічно піде на користь малому бізнесу. Тим не менш, є багато сумнівів над тим, як компенсувати результуюче падіння податкових надходжень, особливо в короткостроковій перспективі. Найкритичніші голосу розглядають податкову реформу як чисту політику, якої не вистачає обґрунтування з реальної економіки.

Економічна політика ЄС зосереджується на створенні робочих місць і стимулюванні зростання шляхом більш розумного використання фінансових ресурсів, усунення перешкод для інвестування та забезпечення прозорості та технічної допомоги інвестиційним проектам. Країни ЄС координують свою національну економічну політику, щоб вони могли діяти разом, коли стикаються з такими проблемами, як економічна та фінансова криза. Ця координація ще більше підштовхнула 19 країн, які прийняли євро як свою валюту. Всі країни-члени ЄС (як усередині, так і за межами ЄС) є частиною економічного і валютного союзу, основи для економічного співробітництва, спрямованого на створення робочих місць і стабільного зростання, а також на координацію нашої реакції на глобальну економічну та фінансову ситуацію. виклики.

Найбільш економічно ефективними є системи забезпечення економічної безпеки Великобританії, Німеччини, Франції, Італії та Іспанії. Державна політика цих країн зорієнтована на підвищення ефективності національної економіки з одночасним підтриманням високого рівня економічної безпеки держави. Нові країни-члени ЄС (Болгарія, Польща, Румунія, Словаччина, Чехія, Угорщина) вже завершили реформи так званого «першого покоління» і вийшли на завершальний етап реформування системи забезпечення економічної безпеки держави.

Досвід провідних країн світу, а також шляхи, які використовували ці країни, можуть лягти в основу концепції національної безпеки України. Але незважаючи на широкий спектр розвитку різних галузей даних країн варто зауважити, що вони також мають проблеми при

вирішення питання забезпечення економічної безпеки. До основних загрозливих чинників, які впливають на забезпечення стійкого економічного розвитку країн світу, а також України належать: безробіття; інфляція; зовнішній борг; злочинність; диференціація країн; зниження життєвого рівня населення; демографічна криза; міграційні процеси.

Виходячи з вищепроведеного дослідження ми можемо зробити висновки про те, що економічна безпека країни є однією з найважливіших складових національної безпеки будь-якої країни світу, яка націлена та стабільний та ефективний розвиток своєї економіки. Провідні країни світу здійснюють важливі економічні реформи, щодо унеможливити виникнення загрозливих чинників як зовнішнього так і внутрішнього характеру. Наступними кроками для розбудови та зміцнення економіки України має стати виважена економічна політика зовнішньоекономічного характеру, тобто зміцнення торговельних зв'язків з іншими провідними країнами світу. На нашу думку саме це дозволить Україні стати на щабель вище в економічному просторі.

Список використаних джерел:

1. Акімова Л. М., Лисачок А.В. Державне регулювання фінансово-економічної безпеки суб'єктів господарювання. ДП "Видавничий дім "Персонал" (5). 2017. С. 16-28.
2. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 р. № 31. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19> (дата звернення: 04.03.2019).

Paulina Antoń

Mgr, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

DZIAŁALNOŚĆ EUROPEJSKIEJ AGENCJI STRAŻY GRANICZNEJ I PRZYBRZEŻNEJ W KONTEKŚCIE SZYBKICH INTERWENCJI NA GRANICACH ZEWNĘTRZNYCH UE

Jednym z kluczowych zadań Europejskiej Agencji Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej, a obecnie Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej jest udzielanie wsparcia państwom członkowskim w sytuacjach wymagających zwiększonej pomocy technicznej oraz operacyjnej na granicach zewnętrznych. W kontekście kryzysu